

Bijlage 2. De instandhoudingsdoelstellingen en prioriteiten van de speciale beschermingszone 'BE2217310 – Bocholt, Hechtel-Eksel, Meeuwen-Gruitrode, Neerpelt en Peer'

I. Instandhoudingsdoelstellingen

Legende	
Symbool of term	Omschrijving
↑	Het doel is een stijging van oppervlakte of populatiegrootte of een verbetering van de kwaliteit.
=	Het minimale doel is het behoud van de oppervlakte of populatiegrootte of het behoud van de kwaliteit.
RBB	Regionaal belangrijke biotoop
BWK	Biologische waarderingskaart
SBZ-H	Speciale beschermingszone aangewezen met toepassing van de Habitatrichtlijn 92/43/EEG
SBZ-V	Speciale beschermingszone aangewezen met toepassing van de Vogelrichtlijn 2009/147/EG

Afzonderlijke instandhoudingsdoelstellingen worden geformuleerd voor soorten waarvan het leefgebied overwegend voorkomt in het gedeelte dat SBZ-H is of overwegend voorkomt in het gedeelte dat zuiver SBZ-V is. Belangrijk is dat de doelen voor overlappende delen van de SBZ-H's niet herhaald worden, maar dat er wel een belangrijke interactie is.

Dit onderscheid kan gemaakt worden omdat aan de volgende drie criteria tegelijkertijd voldaan is:

- 1° het zuiver SBZ-V handelt over een relevante oppervlakte;
- 2° het betreft in dit gebied relevante doelstellingen;
- 3° de doelstellingen die in het gedeelte dat zuiver SBZ-V is, gerealiseerd dienen te worden, zijn reeds in dit stadium bekend.

Soorten die leefgebied hebben in het mozaïeklandschap van bos, heide en graslanden kunnen voorkomen (broeden en foerageren) in de overlappende delen tussen SBZ-V en SBZ-H, in zuiver SBZ-V of een combinatie hiervan. Hier is onderscheid maken tussen doelen voor SBZ-V of SBZ-H moeilijk. De populatie- en kwaliteitsdoelstellingen zijn relevant voor SBZ-V en SBZ-H. Aan het tweede criterium wordt dus niet voldaan.

A. Doelen voor soorten met leefgebied in de SBZ-H's binnen de speciale beschermingszone 'BE2217310 – Bocholt, Hechtel-Eksel, Meeuwen-Gruitrode, Neerpelt en Peer'

De leefgebieden kunnen getypeerd worden als 'beekdallandschap'.

Het gaat om de volgende SBZ-H's:

- 1° BE2200029 - Vallei- en brongebieden van de Zwarte Beek, Bolisserbeek en Dommel met heide- en vengebieden;
- 2° BE2200033 - Abeek met aangrenzende moerasgebieden.

<p>Het beekdallandschap</p>	<p>Het beekdallandschap vormt het leefgebied voor de volgende Europese soorten: woudaap, blauwborst en ijsvogel en maakt deel uit van het leefgebied van wespandief. Voor de doelstellingen voor wespandief, zie hieronder bij 'mozaïeklandschap' in onderdeel B.</p> <p>Dit landschap bestaat uit een mozaïek van elzenbroekbossen (91E0), schraalgrasland (6410), ruigtes (6430), mesotroof laagveen (7140_meso) en het beekhabitat (3260). Op de open plekken in de elzenbroekbossen komen naast deze Europees beschermde habitattypes ook RBB's voor, zoals dotterbloemgraslanden (rbbhc), rietstruweel (rbbmr), gagelstruweel (rbbm), wilgenstruweel (rbbf). Daarnaast komen ook andere biologisch waardevolle biotopen voor zoals open water en historisch permanente graslanden die bijdragen aan de kwaliteit van het beekdallandschap. Deze moeten behouden blijven gezien de sterke verwevenheid met Europese habitats en RBB's en de ecologische vereisten van een aantal Europees te beschermen vogelsoorten.</p> <p>Van de doelstellingen – in het bijzonder de verbetering van de kwaliteit van de leefgebieden - voor woudaap, ijsvogel en blauwborst profiteren ook verschillende vleermuissoorten en habitattypische soorten zoals waterspitsmuis, kleine ijsvogelvlieder, beekrombout, gewone bronlibel, bruine korenbout. Een goede lokale staat van instandhouding van de Europese soorten kan enkel gerealiseerd worden door het herstel van de natuurlijke waterhuishouding en waterkwaliteit: een (lokaal) intact grondwatersysteem (voldoende kwel en beperkte ontwatering) en een kwaliteitsvolle beekstructuur met een natuurlijk overstromingsregime. Met het oog op een goede water- en habitatkwaliteit moet de inspoeling van nutriënten en bestrijdingsmiddelen zoveel mogelijk vermeden worden.</p>			
	<p>Populatie en oppervlakte doelstelling</p>		<p>kwaliteitsdoelstelling</p>	
<p>Soort</p>	<p>doel</p>	<p>Toelichting</p>	<p>doel</p>	<p>Toelichting</p>
<p>Blauwborst</p>	<p>=</p>	<p>Doel: Minimaal behoud van de actuele populatie van 5-7 broedparen. Hiervoor is 7,5-14 ha rietland of moerassige vegetatie met open plekken met slik tussen de vegetatie en de aanwezigheid van</p>	<p>=/↑</p>	<p>Doel: Behoud en/of herstel van de kwaliteit van het bestaande leefgebied, met name: 1° instandhouding van moerassige vegetaties, rietlanden, laagveen-</p>

		<p>bomen/struiken met een maximale hoogte van 2 m.</p> <p>Het leefgebied van blauwborst kan samenvallen met de drogere delen van het leefgebied van woudaap.</p> <p>Dit oppervlaktedoel is grotendeels additioneel aan de doelen voor uitbreiding van habitats van bijlage I. Enkel de habitats van nature eutrofe meren (3150), evenwel met een verlandingsvegetaties, blauwgrasland in beperkte mate (6410), voedselrijke zoomvormende ruigten (6430) en overgangs- en trilveen (7140) kunnen bijdragen aan een geschikt leefgebied voor blauwborst.</p> <p>Op basis van de BWK zijn volgende oppervlakten aanwezig: 1° 20 ha habitats (3150, 6410, 6430 en 7140); 2° 97 ha eutroof water (Ae); 3° 71 ha rietmoeras.</p>		<p>vegetaties met beperkte boomopslag of struweel (maximaal 2 m hoogte) en met open plekken met slik.boorden van waterlopen met ruige vegetatie ofwel verlandingszones van vijvers en vennen, telkens rijk aan insecten en andere kleine diertjes; 2° geen menselijke verstoring tijdens de broedperiode; 3° het behoud of herstel van de natuurlijke waterhuishouding; 4° bosuitbreiding en verdroging in de vallei moet worden vermeden.</p>
IJsvogel	=	<p>Doel:</p> <p>Minimaal behoud van de actuele populatie van 7-9 broedparen. Een tijdelijke natuurlijke afname van de aantallen na strenge winters is aanvaardbaar. Voor een lokaal voldoende staat van instandhouding van 7-9 broedparen ijsvogel is een</p>	=	<p>Doel:</p> <p>Kwalitatief goed ontwikkeld leefgebied bestaande uit:</p> <p>1° optimale oever houdt in: natuurlijke oevers met plaatselijk steile, bij voorkeur zandige wanden of wortelgestellen van omgevallen</p>

		<p>lengte van 1,4-36 km optimale oever nodig.</p> <p>Dit doel spoort samen met de doelen in de SBZ-H's.</p> <p>De realisatie van de tot doel gestelde populatie behoeft geen extra oppervlakte leefgebied boven op de bestaande doelen voor het SBZ-H van de Abeek (BE2200034) en het SBZ-H vallei- en brongebieden van de Zwarte Beek (BE22000029)</p>		<p>bomen</p> <p>2° voldoende helder water en goede waterkwaliteit;</p> <p>3° groot aanbod aan kleine vissen;</p> <p>4° geschikte foerageergebieden met visrijke waterhabitats;</p> <p>5° minimalisatie van verstoring.</p>
Woudaap	=	<p>Doel:</p> <p>Behoud van de actuele populatie van 1 broedpaar in de Abeekvallei. Hiervoor is een geschikt leefgebied van 5-25 ha nodig, bestaande uit vijvers met open water met waterplanten, rietkragen, oevervegetaties, eventueel met een beperkte oppervlakte wilgenstruweel.</p> <p>Dit oppervlaktedoel is een extra doel boven op de doelen in SBZ-H van de Abeek (BE2200034). Deze oppervlakte mag niet achteruit gaan door de tot doel gestelde oppervlakte-uitbreiding van habitats van bijlage I. De habitats van nature eutrofe meren (3150), blauwgrasland (6410) (in beperkte</p>	=	<p>Doel:</p> <p>1° verbetering kwaliteit leefgebied bestaande uit rietland, moerasvegetaties (>50%) en open water (>30%);</p> <p>2° helder water met goede waterkwaliteit en een hoog voedselaanbod (jonge vis, ongewervelden, amfibieën);</p> <p>3° voldoende rust en waar mogelijk het creëren van predatievrije broedgelegenheden tijdens de broedperiode;</p> <p>4° voldoende open vijvers met randbegroeiing;</p> <p>5° gevarieerde leeftijdsstructuur van de rietvegetaties;</p> <p>6° aanwezigheid verlandingsvegetaties;</p> <p>7° hoog waterpeil tijdens het</p>

		<p>mate), voedselrijke zoomvormende ruigten (6430) en overgangs- en trilveen (7140) (in beperkte oppervlakte) kunnen bijdragen tot een geschikt leefgebied en zijn dus additioneel.</p> <p>In het SBZ-H van de Abeek (BE2200034) zijn 3-4 broedparen tot doel gesteld voor het complex Luysen-Stamprooierbroek-Zig.</p> <p>Op basis van de BWK zijn volgende oppervlakten aanwezig: 1° 20 ha habitats (3150, 6410, 6430 en 7140); 2° 97 ha eutroof water (Ae); 3° 71 ha rietmoeras.</p>		<p>broedseizoen; 8° bosuitbreiding en verdroging in de vallei moet worden vermeden.</p>
--	--	--	--	--

B. Doelen voor soorten met leefgebied in SBZ-H, SBZ-V of een combinatie hiervan

De leefgebieden kunnen getypeerd worden als 'mozaïeklandschap van bos, heide, grasland en kleine landschapselementen'.

De leefgebieden waar de soorten gebruik van maken kunnen voorkomen in de overlappende delen tussen SBZ-V en SBZ-H, in zuiver SBZ-V of een combinatie hiervan (broeden en foerageren). De doelstellingen voor het mozaïeklandschap van bos, heide en grasland zijn gericht op kwaliteitsverbetering van de leefgebieden van de soorten die hier voorkomen ongeacht of dit in een zuivere SBZ-V of overlappend met een SBZ-H is. Het gaat om de volgende SBZ's:

1° BE2200029 Valleï- en brongebieden van de Zwarte Beek, Bolisserbeek en Dommel met heide- en vengebieden (SBZ-H);

2° BE2200033 Abeek met aangrenzende moerasgebieden (SBZ-H);

3° BE2217310 Bocholt, Hechtel-Eksel, Meeuwen-Gruitrode, Neerpelt en Peer (SBZ-V).

Mozaïeklandschap van bos, heide en graslanden	<p>Het mozaïeklandschap van bos, heide en graslanden is leefgebied voor de volgende Europese soorten: nachtzwaluw, boomleeuwerik, zwarte specht en wespendif.</p> <p>Het leefgebied voor deze soorten bestaat uit een mix van droge bossen (eiken-berkenbos, dennenaanplant) en voor Wespendif ook vochtige bossen (elzenbroekbos, wilgenbroekbos), heide, schrale graslanden en (matig) voedselrijke permanente graslanden. Op de hogere zandgronden zijn hoofzakelijk dennenbossen aanwezig. Deze hebben op dit ogenblik nog een onvoldoende gevarieerde structuur. Door het toepassen van een bosbeheer gericht op de ecologische vereisten van deze soorten zal het aandeel aan dikke bomen, dood hout, structuurrijke bosranden en open plekken toenemen. Er worden 10-15% open plekken voorzien die tot 3 ha groot kunnen zijn. Deze kunnen bestaan uit RBB's (droge voedselrijke ruigtes) of habitattypes, zoals 4030, 6230 en 6430. Aansluitend bij bepaalde bosgebieden komen schrale graslanden en matig voedselrijke permanente graslanden voor met een rijkdom aan kruiden, bloemen en insecten. De afwisseling van bossen met open plekken, mantelzoomvegetaties en natuurrijke permanente graslanden is van belang voor een aantal Europese soorten zoals de verschillende vleermuissoorten, knoflookpad, maar ook voor habitattypische soorten zoals, nachtegaal, zomertortel, hazelworm, kleine ijsvogelvlieder, bont dikkopje, groentje en</p>
---	---

	<p>kommavlinder.</p> <p>Voor het behoud van de actuele populaties van wespendif, nachtzwaluw, boomleeuwerik en zwarte specht zijn zowel het behoud van de actuele oppervlakte geschikt leefgebied als de verbetering van de kwaliteit van het leefgebied tot doel gesteld. Het kwaliteitsdoel is structuurrijke (naald)bossen, hoog aandeel staand dood hout, grote open plekken in naaldbossen, beperkte omvorming van naaldbos naar gemengd inheems loofhout, deels ook zeer ijle bossen en boomheide, maar ook ecologisch waardevolle (nectarrijke en dus ook insectenrijke) graslanden en kleine landschapselementen.</p> <p>De habitatdoelen opgenomen voor de overlappende SBZ-H's dragen bij aan de verbetering van de leefgebiedskwaliteit voor de soorten: zwarte specht, boomleeuwerik, nachtzwaluw en wespendif:</p> <p>1° BE2200030: Mangelbeek en heide- en vengebieden tussen Houthalen en Gruitrode en BE2200032 Hageven met Dommelvallei, Beverbeekse Heide, Warmbeek en Wateringen overlapt slechts voor een zeer klein deel met de SBZ-V BE2217310. In de overlappende delen komen vooral naadhoutaanplanten voor. Vooral voor boomleeuwerik en nachtzwaluw, maar ook wespendif en zwarte specht kunnen deze bossen van belang zijn als leefgebied.</p> <p>2° BE2200033 Abeek met aangrenzende moerasgebieden en BE2200029 Vallei en brongebieden van de Zwarte Beek, Bolliserbeek en Dommel met heide- en vengebieden overlapt in grotere mate met de SBZ-V BE2217310. De beekvalleien van Dommel en Bolliserbeek zijn SBZ-H. Ze bevatten moerasbiotopen, rietland, mesotroof laagveen, elzenbroekbossen, soortenrijke halfnatuurlijke graslanden en menselijk beïnvloede natuurelementen als historisch permanente graslanden en KLE's.</p>			
Soorten		Oppervlakte en populatiedoelen		Kwaliteitsdoelen
	Doel	Toelichting	Doel	Toelichting
Wespendif	=	Doel: Minstens behoud van de actuele populatie van 5-7 broedparen. Voor	=/↑	Doel: Kwaliteitsverbetering van de grote bos- en natuurkernen maar vooral

	<p>een voldoende lokale staat van instandhouding, komt dit neer op het behoud en de verbetering van de bestaande leefgebieden:</p> <p>1° een broedgebied van minstens 210–700 ha geschikt bos, met een minimale aaneengesloten oppervlakte van 30 ha;</p> <p>2° een foerageergebied van minimaal 6000 tot 10 000 ha onder de vorm van geschikt mozaïeklandschap.</p> <p>Het broedgebied maakt deel uit van het foerageergebied. Het optimaal foerageergebied bestaat uit een mozaïek van grote bossen met landbouwgrond en enkele grachten of vijvers.</p> <p>Volgens de BWK zijn minimaal de volgende oppervlakten leefgebied aanwezig:</p> <p>1° 36 ha met heide-elementen vaak onder bos (2310, 2330, 4010, 4030, ha);</p> <p>2° 13 ha mesofiele hooilanden (6510);</p> <p>3° 150 ha regionaal belangrijk biotoop: dotterbloemgraslanden (rbb_hc), rietmoeras (rbb_mr), ruigten met moerasspirea (rbb_hf), kamgrasweilanden (rbb_kam) boszomen (ku);</p>	<p>het minimaal behoud van de kwaliteitsvolle open ruimte met hoge basisnatuurkwaliteit, ook in het agrarisch gebied, met name:</p> <p>1° broedgebied: bestaande uit grote, oude structuurrijke (naald)bossen, hoog aandeel staand dood hout, grote open plekken in naaldbossen, beperkte omvorming van naaldbos naar gemengd inheems loofhout;</p> <p>2° 10-15% open plekken tot 3 ha, bestaande uit rbb's (droge voedselrijke ruigten) of habitattypes zoals 4030, 6230 en 6430;</p> <p>3° foerageergebied: bestaande uit mozaïeklandschap, met naast de bossen schrale graslanden en permanente graslanden met een rijkdom aan kruiden, bloemen en insecten, ook in het agrarisch gebied.</p> <p>Dit houdt onder meer een verbetering en het behoud in van de actuele RBB's, historisch permanente graslanden, de overige graslanden met natuurwaarden, de kleine landschapselementen en andere biologisch minder waardevolle tot zeer waardevolle ecotopen (zie karteringseenheden BWK).</p>
--	---	--

		<p>4° 959 ha bossen die potentieel leefgebied vormen; 5° 277 ha soortenrijk permanent cultuurgrasland (met relictten van halfnatuurlijke graslanden).</p> <p>In totaal heeft minimaal 2133 ha biotopen een te behouden natuurwaarde.</p> <p>Minimum 126 km KLE' s onder de vorm van bomenrijen, houtkanten en -wallen is aanwezig. Het behoud en verbetering van de bestaande leefgebieden behoeft geen extra oppervlakte leefgebied ten opzichte van wat al nodig is om andere doelen te bereiken.</p>		
Nachtzwaluw	=	<p>Doel:</p> <p>Minstens behoud van de actuele populatie van 12-15 broedparen en minimaal behoud van de actuele oppervlakte van de leefgebieden en kwaliteitsverbetering van de leefgebieden bestaande uit 600-750 ha mozaïek van heide en naaldbossen of 600-750 ha halfopen (dennen)bossen op zandgrond, telkens met open plekken van een diameter van 80 tot 100 m, zijnde minimaal 3 ha, en 10-20% kale plekken met telkens</p>	=/↑	<p>Doel:</p> <p>Zie boomleeuwerik.</p>

		<p>een diameter van 2 m.</p> <p>Dit leefgebied overlapt met het foerageergebied van Wespandief en deels met de leefgebieden van Boomleeuwerik en Zwarte specht.</p> <p>Volgens de BWK zijn volgende oppervlakten leefgebied aanwezig: 1° 36 ha met heide-elementen vaak onder bos (2310, 2330, 4010, 4030, ha); 2° 959 ha bossen die potentieel leefgebied vormen; 3° 277 ha soortenrijk permanent cultuurgrasland (met relictten van halfnatuurlijke graslanden).</p> <p>Het minimaal behoud van de oppervlakte en verbetering van de bestaande leefgebieden behoeft geen extra oppervlakte leefgebied ten opzichte van wat al nodig is om andere doelen te bereiken.</p>		
Boomleeuwerik	=	<p>Doel:</p> <p>Minstens behoud van de actuele populaties van 8-11 broedparen en minimaal behoud van de actuele oppervlakte van de leefgebieden en kwaliteitsverbetering van de actuele leefgebieden bestaande uit:</p> <p>1° 80-110 ha relatief open, droog en zonnig terrein dat schaars</p>	=	<p>Doel:</p> <p>Verbetering van de kwaliteit van het leefgebied door: 1° creëren van meer open tot halfopen bossen, met open plekken in het bos, voldoende plekken open zand en een beperkt aandeel verspreide bomen; 2° creëren van bosranden als overgang;</p>

	<p>begroeid is met lage kruiden, heidegebieden, kapvlaktes, jonge bosaanplanten, onbeboste landduinen met verspreide boomgroei op droge zandige bodems of behoud;</p> <p>2° kwaliteitsverbetering van 80–110 ha open bos met veel open, zandige plekken of een combinatie van deze 2 met een totale oppervlakte van 80–110 ha. Open bos houdt hier een oppervlakte open plekken in van 10 % met een minimale oppervlakte van 0,5–1 ha.</p> <p>Dit leefgebied overlapt met het broedgebied of foerageergebied van wespandief en de leefgebieden van nachtzwaluw, en deels met zwarte specht.</p> <p>Volgens de BWK zijn volgende oppervlakten leefgebied aanwezig: 1° 36 ha met heide-elementen vaak onder bos (2310, 2330, 4010, 4030 ha); 2° 959 ha bossen, waarvan de open plekken, jonge aanplantingen potentieel leefgebied vormen.</p> <p>De realisatie van de tot doel gestelde populatie behoeft geen extra oppervlakte leefgebied.</p>	<p>3° herstel landduinen en schrale graslanden; 4° beperken van recreatieve verstoring tijdens broedseizoen; 5° verbetering van de kwaliteit van de heide, landduin- en boshabitats. spoort samen met de kwaliteitsdoelstellingen voor de habitats 2310, 2330, 4010, 4030, 9120 en 9190 in SBZ-H BE2200030, BE2200032 en BE2200029 voor zover ze in de overlappende delen met dit SBZ-V voorkomen.</p>
--	--	--

Zwarte specht		<p>Doel:</p> <p>Behoud van de actuele populatie van 4-5 broedparen. Voor een goede lokale staat van instandhouding zijn één van de volgende elementen nodig:</p> <p>1° 1600–2000 ha loofbos en gemengd bos;</p> <p>2° 800–1000 ha naaldbos telkens met open plekken, dikke bomen van 40-150 cm die ook in bomenrijen mogen voorkomen. Een deel bos mag bestaan uit kleinere percelen bos tot op circa 4 km van een groot aaneengesloten bos.</p> <p>Dit leefgebied overlapt met het broedgebied of foerageergebied van wespandief en de leefgebieden van nachtzwaluw en boomleeuwerik.</p> <p>De realisatie van de tot doel gestelde populatie behoeft geen extra oppervlakte leefgebied. Volgens de BWK zijn volgende oppervlakten leefgebied aanwezig, zijnde 959 ha bossen, die potentieel leefgebied vormen.</p>		<p>Doel:</p> <p>Verbetering van de kwaliteit van het leefgebied in het gehele SBZ-V, ook in het agrarisch gebied, door het creëren van voldoende grote bossen met voldoende variatie aan (loof)boomsoorten, voldoende oude bomen, een hoog aandeel staand dood hout en (grote) open plekken.</p>

C. Doelen voor soorten met leefgebied in zuiver SBZ-V, voor de speciale beschermingszone 'BE2217310 – Bocholt, Hechtel-Eksel, Meeuwen-Gruitrode, Neerpelt en Peer'

De leefgebieden kunnen getypeerd worden als:

1° Bocagelandschap van kleinschalige akkers, weilanden en kleine landschapselementen;

2° Open landschap van akker en graslanden.

<p>Open landschap van akker en graslanden</p>	<p>Dit landschap is van belang voor 2 vogelsoorten: grauwe en blauwe kiekendief en voor de habitatrichtlijnsoort knoflookpad. De SBZ-V BE2217310 is een belangrijke SBZ-V voor blauwe kiekendief en grauwe kiekendief is aangemeld voor deze SBZ-V.</p> <p>De grauwe kiekendief broedt onregelmatig in de grote heideterreinen op de militaire domeinen van Houthalen-Helchteren en Leopoldsburg en foerageert op omliggende graslanden en (graan-)akkers met voldoende voedselaanbod. Extra leefgebied onder de vorm van geschikt foerageergebied is enkel nodig in een deel van deze SBZ-V aansluitend op de grote heidegebieden.</p> <p>Knoflookpad staat in Vlaanderen op de rand van het uitsterven. In de Bomerheide (Peer) komt nog een kleine populatie voor in een gedeeltelijk gedegradeerde staat van instandhouding. Knoflookpad bewoont gebieden waarin (matig) voedselrijke plassen in de onmiddellijke nabijheid liggen van terreinen met mulle zandbodem. Deze combinatie is zeldzaam, maar wordt nog aangetroffen waar zandgronden grenzen aan lager gelegen beek- en rivierdalen of in heideterreinen met matig voedselrijke plassen, vijvers of vennen. De eerste situatie komt voor binnen de SBZ-V BE2217310 en de tweede situatie in de aangrenzende SBZ's van de militaire domeinen van Houthalen-Helchteren en Leopoldsburg.</p> <p>Knoflookpad kan eveneens voorkomen in andere landschappen zolang de combinatie van</p>
--	--

	<p>geschikte voortplantingswateren en mul zand aanwezig is. Het kleinschalige akkerlandschap dat voor ortolaan geschikt leefgebied was, vormt eveneens geschikt landbiotoop voor knoflookpad. Aangevuld met zandige akkerstroken en bloemrijke perceelsranden wordt zo voldoende dekking en foerageergebied voorzien. Houtwallen en heggen zijn van belang als overwinteringshabitat.</p> <p>De actuele relictpopulatie op de Bomerheide binnen de speciale beschermingszone BE2217310 heeft vooral te lijden onder de inspoeling van nutriënten en pesticiden vanuit de aangrenzende landbouwpercelen. Hierdoor ontstaat een zuurstoftekort. De twee poelen waar de soort nog voorkomt liggen in het open landschap van akker en grasland.</p>
--	---

	Oppervlakte- en populatiedoelstelling		Kwaliteitseisen aan de leefgebieden	
Soort	Doel	Toelichting	Doel	Toelichting
Grauwe Kiekendief	=	<p>Doel:</p> <p>Cluster van 3 broedparen voor dit SBZ-V, in combinatie met de SBZ-V's BE2218311, genaamd 'Militair domein en de vallei van de Zwarte Beek' en BE2220313, genaamd 'Houthalen-Helchteren, Meeuwen-Gruitrode en. Dit betekent dat er 1 broedpaar in het zuivere SBZ-V wordt beoogd.</p> <p>Er is minstens 5-10% voedselrijk (muizen en kleine vogels) foerageergebied nodig, bestaande uit voedselrijke randzones, bermen, braakpercelen en/of akkers, in het meest kansrijke gebied aansluitend bij de grote heideterreinen. In een zone van circa 1500 ha is 75 ha geschikt leefgebied het minimum doel.</p>	=/↑	<p>Doel:</p> <p>Goed ontwikkeld leefgebied bestaande uit: 1° open landschap bestaande uit heide (4030, 4010), heischrale graslanden (6230_hn en 6230_hmo) omgeven door matrix van soortenrijke graslanden en akkerranden. Opgaande lijnvormige elementen (bomenrijen en houtkanten, moeten hier vermeden worden); 2° het bevorderen van het voedselaanbod in agrarische gebieden (bv. onbewerkte randstroken langs akkers, verruigd grasland, duo en trioranden op de landbouwgronden, geschikte bermen, braakpercelen, ...met een geschikte structuur- en vegetatiekwaliteit) in het kansrijke gebied aansluitend bij de grote heideterreinen.</p> <ul style="list-style-type: none"> ◦ beperken van verstoring tijdens het

		Daarnaast is ook de realisatie nodig van 3-4 ha extra leefgebied (naast de reeds geformuleerde doelen voor dit gebied), zowel landbiotoop als voortplantingsbiotoop (waarvan 1 ha 2330) voor Knoflookpad		broedseizoen, actieve nestbescherming
Blauwe kiekendief	=	Doel: Behoud van de gemiddelde aantallen van overwinteraars De aantallen kunnen jaarlijks schommelen.		Doel: Verbetering van de kwaliteit van het leefgebied door: 1° het garanderen van de nodige rust op de slaappleatsen; 2° het bevorderen van het voedselaanbod in agrarische gebieden, zoals onder meer onbewerkte randstroken langs akkers, braakliggende akkers en veruigd grasland; 3° het behoud van de openheid van het landschap in belangrijke overwinteringsgebieden.
Knoflookpad	↑	Doel: Versterking van de populatie, wat betekent een toename van de actuele populatiegrootte tot een bronpopulatie in Bomerheide (van minimaal 50 roepende mannetjes op telkens minimaal 5 voortplantingsplaatsen. Dit vereist 3-4 ha extra leefgebied (naast de reeds geformuleerde doelen voor dit gebied), zowel landbiotoop als voortplantingsbiotoop, waarvan 1 ha 2330.	↑	Doel: Goed ontwikkeld leefgebied bestaande uit: 1° landbiotoop: open terreinen met zandige bodem (landduinen, heiden, zandige akkers) in de directe omgeving van het waterbiotoop; 2° waterbiotoop: herstel van de kwaliteit van de huidige voortplantingswateren en aanleg van poelen met een meso- tot eutrofe waterkwaliteit, visloos en een rijke drijvende en ondergedoken waterplantenvegetatie in de directe omgeving (< 400 m) van het huidige voorkomen.

<p>Bocagelandschap van akkers en weilanden landschapselementen</p>	<p>Het biotoop van ortolaan in de Kempen bestond uit akkerbouwgebieden op droge zandgronden met een kleinschalige afwisseling van winterrogge, wintergerst, haver, zomergerst, aardappelen en hakvruchten, binnen een rijk gestructureerd landschap met houtkanten, bomenrijen (vooral zomereik) en bosjes.</p> <p>In kleinschalige landbouwgebieden verdwenen akkeronkruiden door een toenemend gebruik van herbiciden en de omvorming van graanakkers naar maïsakkers. Extensief beheerde elementen zijn verdwenen waardoor er geen foerageermogelijkheden meer overbleven. Door het verdwijnen van houtkanten en verspreide bosjes verdwijnen vele broedgelegenheden, ook voor geelgors en zomertortel.</p> <p>Binnen de Vlakte van Peer is de concentratie kleine landschapselementen overal betrekkelijk hoog (2-8 km/100 ha) gebleven in vergelijking met andere landbouwgebieden. De centrale zone tussen Peer, Helchteren en Meeuwen-Gruitrode heeft duidelijk een hogere dichtheid aan kleine landschapselementen en middelgrote percelen (tot 2 ha). Ook het gebied Mollembroekt heeft een hoge dichtheid aan kleine landschapselementen en verspreide bosjes en de landbouw is er nog kleinschaliger.</p>			
		<p>Oppervlakte- populatiedoelstelling</p>	<p>en</p>	<p>Kwaliteitsdoelstelling</p>
<p>Soort</p>	<p>doel</p>	<p>Toelichting</p>	<p>doel</p>	<p>Toelichting</p>
<p>Ortolaan</p>	<p>=</p>	<p>Doel: Verbetering van de kwaliteit van het leefgebied in de kansrijke gebieden (delen van dit SBZ-V) voor ortolaan. Dit betekent het behoud van de actuele oppervlakte en kwaliteitsverbetering van de totale</p>	<p>↑</p>	<p>Doel: Enkel indien de huidige, lokale inspanningen op grote schaal in de geschikte Kempense terreinen worden toegepast, is succes op langere termijn mogelijk. Verbetering van de kwaliteit van het</p>

		<p>lengte en oppervlakte KLE's. Er is geen extra leefgebied noodzakelijk voor de ortolaan.</p> <p>De kansrijke gebieden zijn het interfluvium van de Bolliserbeek en Dommel ten noorden van Peer en de landbouwgebieden met veel KLE's ter hoogte van de bovenloop van de Abeek en de zijbeken: Gielisbeek, Bullebeek, Hommelbeek.</p> <p>Een leefgebied met geschikte biotopen is gewenst.</p> <p>Minimum 120 km KLE' s onder de vorm van bomenrijen, houtkanten en -wallen is aanwezig.</p>	<p>leefgebied in de kansrijke gebieden door:</p> <p>1° terugdringen van gebruik van bestrijdingsmiddelen in perceelsranden;</p> <p>2° behoud/herstel van kleinschalig akkerlandschap (graangewassen en hakvruchten) op hogere zandgronden met een hoge dichtheid van houtkanten en bomenrijen (eik).</p>
--	--	---	--

II. Prioriteiten

1. Behoud en herstel van het leefgebied van knoflookpad

De 3-4 ha extra leefgebied die dient gerealiseerd te worden volgens de gewestelijke instandhoudingsdoelstellingen (G-IHD), worden, omwille van de aanwezigheid van een belangrijk deel van de nog voorkomende populatie knoflookpad en het bestaande draagvlak hiervoor bij de lokale landbouwers, toegewezen aan de Bomerhei. Indien het in 2016 ingediende ISN2016/24-project (Investeringsubsidie Natuur) wordt goedgekeurd volstaat dit project om deze doelstelling te behalen voor de looptijd van het soortenbeschermingsprogramma (SBP). Na evaluatie op het einde van de looptijd van het SBP zal worden gekeken of genomen maatregelen voldoende effectief waren of dat er nog nood bestaat aan een eventuele bijsturing in samenspraak met de lokale betrokkenen. De creatie van een gezonde populatie knoflookpad is louter mogelijk door de omvorming van delen van landbouwpercelen ter hoogte van het voorkomen van de soort naar open terreinen met zandige bodem (landduinen, heiden, zandige akkers), in combinatie met geschikt waterbiotoop. Dit moet de populatie versterken, waardoor herkolonisatie van (potentieel) nieuwe leefgebieden in de SBZ-V BE2217310, de SBZ-H BE2200029 en de SBZ-H BE2200030 kan gebeuren. Dit gebied moet verbonden worden met de militaire domeinen Kamp van Beverlo en het brongebied van de Zwarte beek. Hierdoor kan in deze zone een genetisch gezonde metapopulatie ontstaan.

2. Behoud en herstel van het leefgebied van wespandief

Het behoud van de populatie wespandief kan enkel gerealiseerd worden door het behoud en het kwalitatieve herstel van de leefgebieden met zoals droge of vochtige bossen (eiken-berkenbos, elzenbroekbos, wilgenbroekbos of dennenaanplant), heide, schrale graslanden, (matig) voedselrijke permanente graslanden en de kwaliteitsvolle open ruimte met hoge basisnatuurkwaliteit over een voldoende grote oppervlakte (min. 1500 ha/broedpaar).

3. Behoud en herstel van het leefgebied van ortolaan

Er zijn geen populatiedoelstellingen opgenomen voor de ortolaan. Het herstel van het leefgebied van ortolaan is mogelijk door de volgende maatregelen:

1° behoud en herstel van kleinschalig akkerlandschap (met graangewassen, hakvruchten) op hogere zandgronden met een hoge dichtheid aan houtkanten en bomenrijen (eik);

2° het terugdringen van gebruik van bestrijdingsmiddelen in perceelsranden.

Dit is minstens nodig in 2 prioritaire gebieden langsheen de Dommel- en Abeekvallei. Het gaat om het gebied aan de samenvloeiing tussen Bolliserbeek en Dommel (Mollembroekt) en het gebied nabij de bovenlopen van de Abeek: Gielisbeek, Bullebeek, Hommelbeek. Deze gebieden vormen een samenhangend geheel met de beekvalleien.

4. Herstel en ontwikkeling van voldoende foerageer- en broedgebied voor grauwe kiekendief

Om te komen tot de populatiedoelstelling van 3 broedparen voor grauwe kiekendief ter hoogte van de grote heideterreinen van de militaire domeinen het Schietveld Houthalen-Helchteren en Kamp van Beverlo (3 SBZ-V's) moeten de aansluitende landbouwgronden binnen de prioritaire zone van het SBZ-V opnieuw kunnen fungeren als foerageergebied. Dit houdt een voldoende oppervlakte extensief beheerde akkerranden in het aanpalende agrarisch gebied in. Dit kan bereikt worden door de aanleg van gemengde duo- of triostroken rond de aanwezige akkerpercelen, door aangepaste akkerteelten (onder andere wisselbraak) en het behoud en herstel van voedselrijke graslanden. In eerste

instantie wordt de oppervlakte geschikt leefgebied, dat reeds aanwezig is, in kaart gebracht.

Telegeleide vliegtuigen, ULM- en paramotoren verstoren niet alleen de rust boven het Schietveld van Houthalen-Helchteren, maar ook boven het landbouwgebied ter hoogte van Siberië, Meeuwerheide. Rust is vooral tijdens het broedseizoen van groot belang voor de instandhouding van andere soorten (watersnip, wulp, grutto, kemphaan, goudplevier, velduil, ...) die in dit gebied foerageren, (maar in de andere perioden van het jaar is rust ook nodig om de populatie niet te verstoren, waardoor ze zou verzwakken.

5. Minimaal behoud van de oppervlakte natuurelementen

Om de kwaliteit van de leefgebieden van verschillende soorten op peil te houden is het minimaal behoud nodig van de oppervlaktes RBB's, kleine landschapselementen en andere biologisch minder waardevolle tot waardevolle vegetaties, waaronder de historisch permanente graslanden, conform de BWK.

Gezien om gevoegd te worden bij het besluit van de Vlaamse Regering van tot vaststelling van de instandhoudingsdoelstellingen en prioriteiten voor de met toepassing van de Vogelrichtlijn aangewezen speciale beschermingszone 'BE2217310 – Bocholt, Hechtel-Eksel, Meeuwen-Gruitrode, Neerpelt en Peer',

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Omgeving, Natuur en Landbouw,

Joke SCHAUVLIEGE